

Recenzja dokonania artystycznego oraz rozprawy doktorskiej
Pana mgr Wojciecha Karola Raweckiego
w związku z procedurą postępowania w sprawie nadania
stopnia doktora w dziedzinie sztuki, dyscyplinie artystycznej
sztuk filmowych i teatralnych przeprowadzaną przez Uczelnianą
Komisję ds. Stopni Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej,
Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi

I.

Ocena dokonania artystycznego Kandydata

Recenzent w dziedzinie sztuki wkracza na obszar problematyki, która nie doczekała się jednoznacznych rozstrzygnięć. Jak więc ocenić dokonanie artystyczne - dzieło filmowe Pana mgr Wojciecha Karola Raweckiego będące przedmiotem postępowania? Jakie przyjąć kryteria w tej ocenie? Postawę receptywno-kontemplacyjną (obiektywizującą), czy postawę refleksyjną akceptującą myślenie wertykalne?

Nie ma żadnej formy sztuki, bez instynktu krytycznego. Sztuka ewoluuje w czasie, w postaci nowych form, a to przecież tylko każdy umysł krytyczny jest zdolny demaskować i odkrywać postępowe, nowatorskie formy. Duch krytyczny jest bardziej absorbujący niż samo dzieło, ponieważ odkrywa tajemnice, których twórca nie był świadomy. A przecież intencja twórcy nie jest ostatecznie wiążąca. Myślenie krytyczne nie zajmuje się życiem twórcy, lecz witalnością myśli ludzkiej i jedyną ambicją jest wyrażanie własnych przekonań. Środki interpretacji dzieła cechuje gruntowna myśl, aluzyjna wyobraźnia oraz poetycka intencja. Krytyczny duch tworzy więc „swoje własne” dzieło, które oczywiście nie musi mieć związku z ocenianym dziełem. Tym samym problem integralności sądów i ocen, interpretacji dzieła w sztuce zostaje rozstrzygnięty.

W dniu 3 lipca 2015 roku Pan mgr Wojciech Karol Raweckie uzyskał tytuł zawodowy magistra sztuki w zakresie specjalności: realizacja obrazu filmowego i telewizyjnego, na wydziale filmu i fotografii w Wyższej Szkole Sztuki i Projektowania w Łodzi. Kandydat uzyskał również wykształcenie uzupełniające w formie studiów podyplomowych między innymi w: Uniwersytecie Warszawskim – podyplomowe studia menedżerskie, Polskiej

Akademii Nauk w Instytucie Sztuki, Akademii Humanistyczno Ekonomicznej w Łodzi. Kandydat również ukończył liczne kursy dokształcające (pełny wykaz w dokumentacji postępowania). W latach 1970/72 był zatrudniony w *Instytucie Badań Metody Aktorskiej Teatru Laboratorium Jerzego Grotowskiego*. Od 1973 roku do 1996 roku był zatrudniony w Ośrodku Regionalnym Telewizji Polskiej SA we Wrocławiu na stanowiskach: operatora kamery, operatora obrazu, reżysera telewizyjnego, reżysera, scenarzysty. Od 2012 roku Kandydat jest zatrudniony na stanowisku wykładowcy w Warszawskiej Szkole Filmowej.

Jaki głębszy sens jest ukryty w dokonaniu artystycznym: dziele filmowym pt. *DARIUSZ*?

Prawa źródłowego formowania dzieła filmowego to przede wszystkim prawo osobowe – ukształtowane przez jedność osobową twórcy. Wymiar talentu twórcy jako pierwsza przyczyna osiąga *przewodnictwo* i prowadzi do prezentacji ideałów. A twórca, angażując środki kompozycyjne, integruje wzory estetyczne z logiką i aksjologią wartości kulturowych, wykazuje warunki rzeczywistej przyczynowości, porządkuje i mobilizuje realną rzeczywistość, udzielając jej hierarchii znaczeń, odsłania *idee* myśli twórczej.

Film pt. *DARIUSZ* jest kameralną opowieścią, która w absurdalny, zabawny i zarazem śmiertelnie poważny sposób *chwytą* kawał współczesnej rzeczywistości. Główny bohater *napędzany* jest przez rozmaite fantazmaty i niemożliwe do zaspokojenia pragnienia. Współczesność kontra przeszłość i znakomita rola głównego bohatera oraz reżysera – Jerzego Gruzy. Jaka oryginalną koncepcję *myślenia artystycznego* odsłania Kandydat jako operator obrazu w przedstawionym dziele?

Specyfika *myślenia artystycznego* manifestuje kruchość i relatywność formalnych wartości estetycznych, ponieważ jest reprezentowana przez transcendentalne ego, które skrywa refleksję odsłaniania i przewyżczania jakiejś szczególnej postawy twórcy. Odsłonić – to znaczy wyjść poza siebie, przewyżczyć samego siebie w każdej jego postaci, do granic ostatecznego pytania. Chodzi o gotowość porzucenia tego wszystkiego, co do tej pory oswojone, o wrażliwość otwartą na coś, co w każdej chwili może nadejść, ale jeszcze jest nieobecne. To gra o wszystko, w której stawką jest wewnętrzny diagram życia, a więc: o szczęście (jakie zostało osiągnięte), o rozum (wiedzę, jaka została skumulowana), o zdeterminowaną osobowość (która nie posiada konkurencyjnego ideału). Ten nieusuwalny potencjał twórczy Pana mgr Wojciecha Karola Raweckiego jest gotów do radykalnej zmiany i może otworzyć drogę do nowych horyzontów, które przekraczają to, co wie o sobie i o swoim świecie. Koncepcja *myślenia artystycznego* Kandydata w filmie pt. *DARIUSZ* otwiera prześwit, którego znaczenie i współudział integruje i konsoliduje potencjał wieloletniego, różnorodnego doświadczenia twórczego (dorobek w realizacjach telewizyjnych, formach dokumentalnych, fabularnych – pełny wykaz w dokumentacji wniosku Kandydata).

Powyższa holistyczna obserwacja analizująca i oceniająca impulsy *myślenia artystycznego* Pana mgr Wojciecha Karola Raweckiego nie jest jedną myślą i nie wyznacza ostrych granic, ponieważ taki jest fenomen twórczości artystycznej. Nie ma jednomyślności w myśleniu sztuki.

II.

Ocena rozprawy doktorskiej

(krytyczna charakterystyka)

Czy rozprawa doktorska Pana mgr Wojciecha Karola Raweckiego pt. *Realizacja telewizyjna teatrów telewizji i filmu fabularnego w różnych aspektach techniki narracyjnej. Badanie wpływu doświadczeń autorskich na kształtowanie ostatecznej formy projektów* prezentuje rzetelne, koncepcyjne rozwiązanie dokonania artystycznego?

Rozprawa doktorska prezentuje rozwiązanie problemu koncepcyjnego obejmującego oryginalne dokonanie artystyczne i jest staranną analizą procesu twórczego, i technologicznego oraz jego funkcji w kompozycji czasoprzestrzeni dokonania artystycznego - dzieła fabularnego pt. *DARIUSZ*.. Jednocześnie autor rozprawy podejmuje gruntowną próbę analizy procesów twórczych w doświadczeniu warsztatu twórcy, które wyróżniają kryteria kształtowania indywidualnego ducha twórczego podkreślające spójność estetycznych fundamentów tworzenia dzieła filmowego.

Autor rozprawy analizuje następujące dzieła z perspektywy: operatora kamery, realizatora telewizyjnego, reżysera telewizyjnego, operatora obrazu: teatr - spektakl pt. „Stara kobieta wysiaduje” - reżyseria Kazimierz Braun, autor: Tadeusz Różewicz; teatr - spektakl pt. „Rycerze króla Artura” - reżyseria i scenariusz Henryk Tomaszewski; teatr - spektakl pt. „Kosmos” - reżyseria i scenariusz Eugeniusz Korin, autor: Witold Gombrowicz; film fabularny pt. „Dariusz” - reżyseria i scenariusz Jerzy Gruza. Na stronie numer 81 autor rozprawy konkluduje:

W niniejszym opracowaniu szczególną uwagę poświęcono badaniu relacyjnych aspektów między realizatorem telewizyjnym, reżyserem oraz operatorem obrazu, identyfikując te interakcje, jako istotny, często destabilizujący czynnik w dynamicznym procesie produkcyjnym. Zaprezentowano również zjawiska kontrapunktowe, skupiając się na pozytywnych aspektach relacji międzyludzkich oraz różnorodnych konstelacjach artystycznych, często utrzymanych w „krańcowo różnych estetykach”.

Co wskazuje treść i meritum „krańcowo różnych estetyk”? To właśnie fenomen *twórczego Ja* wprowadza zaniepokojenie, niepewność, napięcie w tworzeniu dzieła artystycznego - jest radykalną logiką warsztatu twórcy. Jak manifestuje się *twórcze Ja*? Nieustannie zadomawiamy się, przyzwyczajamy do znanych już pojęć, konwencji, oswojonych różnic, a jednak ciągle pojawiają się jakieś nowe, nieznanne dotąd przestrzenie, myśli, ludzie, o których istnieniu nie wiedzieliśmy. Chodzi o różnicę, stawiającą znaki zapytania na ten czy inny fragment porządku realnej rzeczywistości. Jedynie taki znak zapytania - *twórcze Ja* najgłębsze i najbardziej intymne, *Ja* współtworzy tożsamość twórcy. Świat jest mój, a jednocześnie otwarty na tajemnicze, obce, niespójne, z pozoru niezrozumiałe. *Twórcze Ja* jest koniecznością artysty i nie daje innego wyboru, który umożliwia pokonanie

kontestacji realnego czasu, realnej przestrzeni, realnych rzeczy. Tym samym *twórcze Ja* udostępnia scalenie wszystkiego, co wymyśla, kreuje, ustanawia.

Jak interpretować *twórcze Ja* w strukturze narracyjnej zdarzeń ekranowych dzieła filmowego pt. *DARIUSZ: nie wrócę tam... już nigdy nie będzie, jak było... tamten poranek... dzień... wieczór...?* Tak było kiedyś, już nie jest teraz. Nie wrócą ludzie, zdarzenia, rzeczy nieustępliwie wymykają się z rąk, uciekają ostatecznie. Bezpowrotnie mijają w drobinach, okrucinach, strzępach zdarzeń. Twórca nie potrafi jednak wrócić i połączyć ich w całość. Coś przeszkadza. Rzeka czasu płynie tylko w jedną stronę. W konsekwencji życie – to jest gra, w której idzie o wszystko, gra w której wartością jest: miłość, szczęście, rozum. Gra o człowieczeństwo jest również podpowiedzią radykalnej ciągłej przemiany, aby rozsadzić to, co jest i obudzić *twórcze Ja* inaugurujące szlak przemijania.

Refleksja obejmująca istotę fenomenu *twórczego Ja* jest zakorzeniona w naturze i mentalności *myślenia artystycznego* Kandydata, ponieważ daje się doświadczyć w prezentowanym znaczącym, oryginalnym dokonaniu artystycznym i rozprawie doktorskiej. Mamy więc powód, aby sądzić, że taka perspektywa jest indywidualnym, oryginalnym postulatem Jego twórczości.

KONKLUZJA

Rozprawa doktorska Pana mgr Wojciecha Karola Raweckiego prezentuje rozwiązanie problemu koncepcyjnego obejmującego oryginalne dokonanie artystyczne. Kandydat wykazuje się ogólną wiedzą teoretyczną w dyscyplinie artystycznej sztuk filmowych i teatralnych oraz wykazuje się umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy artystycznej. Oryginalne dokonanie artystyczne będące przedmiotem postępowania oraz rozprawa doktorska spełniają warunki określone w art. 186.1. oraz 187.1. ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce z dnia 20 lipca 2018 roku.

Niniejszym zwracam się z wnioskiem do Uczelnianej Komisji ds. Stopni Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi o podjęcie dalszych czynności związanych z procedurą postępowania w sprawie nadania Panu mgr Wojciechowi Karolowi Raweckiemu stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej sztuk filmowych i teatralnych.

prof. dr hab. Jerzy Łukaszewicz